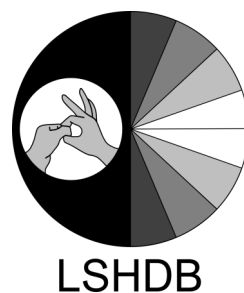

SYNHØR BLADET

Landsforbundet for Kombinert
Syns- og Hørselshemmede / Døvblinde

32 ÅRGANG

#4 2023

SynHør bladet er LSHDB sitt
medlemsmagasin og blir utgitt 6
ganger i året i trykt form, som
punktskrift, på CD og er
tilgjengelig på nett på
www.lshdb.no

Sommertreffet 2023

«Nadia takker for Narnia»

Kronikk om tolkebrukeres situasjon

MEDLEMSSKAP

MELD DEG INN I LSHDB

Www.lshdb.no
eller
Kontakt kontor@lshdb.no

KONTAKT OSS

Landsforbundet for kombinert syns- og
hørselshemmede / døvblinde

Epost: kontor@lshdb.no
Nettside: www.lshdb.no
TLF: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

BESØK OSS

ADRESSE:
Skippergata 33
0154 Oslo

DAGLIG LEDER:
Karin Andvig

ÅPNINGSTIDER:

Kontoret er åpent annenhver onsdag, og
hver torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.

BLADET

TILGANG:

Kontakt kontor@lshdb.no for å få tilgang på
bladet i punkt, ren tekstfil eller på CD.

TRYKK:

Rycon AS
Opplag 280

REDAKTØR:

Kaisa Markhus
Tlf: 97151746
E-post: kaisa@lshdb.no

FORSIDEBILDE:

Bilde av et solgløtt gjennom en brusende foss, tatt
i dagene etter den voldsomme nedbøren på øst-
landet, august 23. Fossen er i Akerselva, og i bak-
grunnen skimtes en tradisjonell fabrikkbygning,
og i forgrunnen flere grønne trær.
Tatt av: Kaisa Markhus

STYRET

LEDER

Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

NESTLEDER

Kari Kristine Engan
Tlf: 413 34 244
E-post: ka-k-eng@online.no

STYREMEDLEM

Sissel H. Markhus
Tlf: 934 96 277

E-post: sism@online.no

STYREMEDLEM

Marius Aasand Larsen
Tlf: 406 35 621
E-post: ml1004@icloud.com

STYREMEDLEM

Ståle Hatlelid
E-post: staalehk@hotmail.com

1. VARAMEDLEM Ann Kristin Staberg

2. VARAMEDLEM Dennis Thomassen

Innhold

Redaktøren	4
Styrets Hjørne	5
«Nadia takker for Narnia»	6-9
Kronikk: Rettferdighet og tilgjengelighet, Tolkebrukerens behov i fokus	10-13
Sommertreff 2023	14-15
Årsmelding 2023 fra distriktslag	16-17
Kommunestyre. Og fylkestingsvalg 2023	18-19
En liten infotavle	20-21
Til Neste Gang	22

TIPSET:

Arendalsuka 2023 er nettopp overstått (14.-18. august). Visste du at dette er Norges største politisk-demokratiske møteplass, og arrangeres årlig for alle som er engasjert i saker i samfunnet vårt.

Det arrangeres debatter og seminarer som skal være samfunnsnyttige for alle. Organisasjoner, politiske partier og næringsvirksomheter kan delta med arrangementer eller stands.

Kanskje noen inspireres til å delta eller stille neste år?

Redaktøren

Kjære leser av SynHør bladet!

Sommeren er på hell og den friske, klare høstluften har begynt å ta over. Jeg håper dere alle har hatt en fin sommer, og forhåpentligvis fått sluppet av og nytt noen solstråler også tross alarmerende mange nyheter om ekstremvær og flom.

Det er alltid spennende å åpne mailboksen før Augustnummeret av bladet. Som redaktør er frykten at alle gått så inn i feriemodus at innboksen er tom! Men heldigvis er det mye engasjement også i sommermånedene. Idéer blir til og løsninger diskutert når medlemmene samles på LSHDB sitt sommertreff. Der blir også minner skapt og vennskap styrket. Det siste kommer tydelig frem i innlegget på side 6. Der skriver Nadia om sine refleksjoner rundt hvordan barn- og ungdom av døvblinde foreldre formes på en helt unik og fin måte. Det kan jeg kjenne meg igjen i!

Men det er flere saker som engasjerer. Jeg fikk en hyggelig telefon i starten av August, om jeg kunne hjelpe til å få på trykk en veldig viktig sak.

Vi hev oss rundt, så kronikken rakk å få komme på trykk i denne utgaven av bladet! Hva, hvem og hvordan dette ble kan dere lese på side 10. Jeg tror og håper at saken engasjerer mange.

Man kan vel kanskje si at engasjerende saker og inspirerende tekster fikk bein å gå på: Det førte til at idéen om LSHDB sin mini-valgomat ble skapt. På side 18 –19 kan leseren sjekke hvilke av de største politiske partiene som omtaler noen av temaene som jeg tror er viktige i hverdagen til mange av dere lesere.

Jeg håper dere får en god fornøyelse med også denne utgaven av SynHør bladet. God lesing i høstsola fremover!

Vennlig hilsen redaktøren
KAISA MARKHUS | kaisa@lshdb.no

STYRETS HJØRNE

Av Kari K. Engan, nestleder

Kjære lesere!

Å fylle «Styrets hjørne» i august-nummeret er en utfordring ettersom styret har hatt sommerferie store deler av tiden siden forrige nummer! Det har vært få meldinger i innboksen, men da kontoret åpnet igjen 1. august har vår daglige leder, Karin Andvig, sendt oss mange e-poster!

Men noe har skjedd og noe vil skje!

Her kommer en kort oversikt:

Vi hadde et vellykket sommertreff, landsmøte og likepersonkurs på Scandic Ambassadør i Drammen 26. juni – 2. juli. Jeg viser til egne artikler i bladet, men ønsker å skrive noen ord om likepersonkurset. Temaet var: «Hva kan vi gjøre for å få en lettere hverdag? Del 1».

Deltakerne ble delt inn i grupper den første dagen av kurset. Her skulle de dele erfaringer med å ta i bruk hjelpemidler som for eksempel å bruke hvit stokk, tolk/ledsager, smart-telefon, brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Får dere nok opplæring? Hva med digitalisering?

På dag 2 la gruppene fram i plenum hva de hadde snakket om. Noe som gikk igjen, var manglende eller for lite opplæring. Og det ble stadig vanskeligere å henge med i digitaliseringen.

I november holdes del 2 av likepersonkurset.

Som nevnt åpnet kontoret 1. august. Den første saken som dukket opp var at mange av medlemmene våre får avslag på ønsket tolk og noen lurte på om det er laget nye regler. Dette blir en viktig sak å følge opp utover høsten!

Neste styremøte blir den 24. august. På saklista står blant annet utvikling av SynHør-bladet og nettsiden. Vi får besøk av redaktøren Kaisa Markhus som har kommet med forslag til forbedringer.

21. – 23. september blir det som vanlig ide-dugnad på Kiel-ferga. En stor del av tiden der går med til å bestemme tema og ansvarsfordeling for likepersonkursene neste år. Vi prøver også å bestemme hvor sommertreffet for 2025 skal holdes. Neste år skal vi til Fredrikstad!

Det årlige møtet i Døvblindes nordiske samarbeidskomite (DBNSK) finner sted i København 6. – 8. oktober. Der møtes leder og nestleder i de nordiske foreningene. Her gjennomgår vi rapporter som hver forening har sendt inn. På agendaen står også visjoner og ønsker for det nordiske døvblindsamarbeidet, den nordiske definisjonen av døvblindhet og nordisk aktivitetsplan for 2023 – 2036. Rapport fra dette møtet kommer i et senere nummer!

Jeg ønsker dere en riktig fin høst uten innblanding fra familien til HANS!

Nadia takker for Narnia

Skrevet av Nadia Andvig Aboelenein

I juli i fjor ble jeg kjent med en ny verden, de døvblindes verden, og barna deres sin verden. Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde arrangerer årlig et sommertreff for sine medlemmer. I år som i fjor ble jeg sammen med et av medlemmenes barn, Embla, spurt om å ta ansvar for barne- og ungdomsgruppa mens foreldrene var på kurs. Det viste seg å være en fornøyelse!

Til tider var det riktignok en slitsom fornøyelse å forholde seg til unger og ungdommer som er eksperter på å ytre motvilje og ikke nødvendigvis er veldig glade i å følge beskjeder om tid, samt er i verdensklasse hva gjelder kategorien "mas". Likevel var det først og fremst en glede og et privilegium større enn størst å få tilbringe tid med dem fordi de tross alt også er eksperter på å vekke smil, latter og troa på "det gode og fine" i

verden.

Jeg er oppvokst med en døv bror og helt fra jeg var liten kunne jeg irritere meg over folk som syntes synd på ham simpelthen fordi han var døv. Allerede som barn skjønte jeg jo at det ikke var synd på ham. Han hadde alle de samme tingene jeg hadde, med unntak av hørselen.

Det er nok enda flere som tenker «stakkars» når de hører ordet «døvblind» og naturligvis er det hemmende å se og høre dårlig i et samfunn der det meste på et eller annet vis baserer seg på syn og hørsel. Likevel tror jeg mange ville valgt helt andre ord enn «stakkars» om de hadde opplevd det jeg har fått oppleve på sommertreffene. Under disse samlingene kommer det så godt fram hvor like vi er; at aktiviteter, reiser og eventyr er for alle. Nysgjerrighet, "øye" for detaljer og evne til observasjon er på ingen måte reservert de hørende og seende.

Bilde 1 (til venstre): alle barna og ungdommene på sommertreffet står oppstilt i samlet tropp foran et vann. Rundt dem er det grønt gress og frodige trær.

Det er imidlertid ikke til å legge skjul på at det preger livene til barna å ha foreldre som verken ser eller hører, eller som ser og hører dårlig - men ikke nødvendigvis på den måten mange ser for seg. Flere vil nok tenke at det svekker de unge, men jeg ser tvert imot at det styrker dem. At det er frustrerende og en sorg for mange av dem er jeg ikke i tvil om, men jeg er også sikker på at de vokser opp med evner andre unger ikke gjør. De bærer evnen til å se ting andre ikke ser og dermed tilpasse seg, veilede, og kommunisere på helt unike måter.

Dessuten får de på lik linje med andre barn, heldigvis bare være barn de også. Jeg har for eksempel sett noen av dem tegne oppgitt og sint i hendene til foreldrene sine (taktilt), hvor de har gitt klart uttrykk for hvor teite de synes deres formyndere er. Jeg har også hørt det bli slengt mindre pene gloser etter en diskusjon som jeg har påpekt at burde blitt formidlet med tegn slik at forelderene fikk dem med seg. Da har jeg fått til svar med både glimt i øyet og fullt alvor, at sånt kan man ikke si til foreldrene sine direkte. Bevisst beregnet for døve ører med andre ord, noe jeg synes er litt herlig med tanke på at det demonstrerer hvordan omgivelser kan forme både frekkhet og sjarm i ett.

Det er fascinerende å se hvor innebygd det er for noen av dem å informere de voksne om ting de vet at foreldrene deres ikke får med seg; for eksempel å signalisere på ryggene deres (haptisk) at noen har kommet bort for å snakke med dem. Under gjennomgangen av rebusresultatene i år, ba jeg på tegnspråk en av ungdommene som satt på den andre siden av bordet om å få kontakt med han som satt ved siden av. Han videreformidlet beskjeden med et enkelt haptisk signal. Det at han gjorde det som

den aller mest naturlige ting i verden kjente jeg at jeg ble skikkelig rørt av. Det traff rett og slett et eller annet i meg fordi det var så kult.

I fjor dannet jeg meg en teori jeg fortsatt står ved i år; jeg tror barn av døvblinde vokser opp med en helt særegen evne til empati. Jeg har sett det på måten barne- og ungdomsgruppa behandler hverandre på; med omsorg, stille forståelse, inkludering (ingen må bli glemt; absolutt alle skal med), lekenhet og ikke minst humor som ufarliggjør ting store deler av samfunnet mener "man ikke skal tulle med". Jeg lo utrolig godt da en av ungdommene under rebusløpet i fjor, erklærte med et smil om munnen at oppgaven med ulike lukter var urettferdig fordi de døvblinde har sterkere luktesans som følge av sitt øvrige sanseapparat. Han kalte det faktisk juks. Jeg elsker at de tuller med og om alt, for jeg tror det er supersunt - både for dem og for samfunnet som helhet.

Jeg kan for øvrig meddele at det ikke alltid var like gøy å selv stå i skuddlinja for all køddinga som også skjedde på bekostning av mine iherdige forsøk på organisering og planlegging. Samtidig er det nettopp den formen for lek som bygger på og skaper stemningen jeg elsker: Trygghet og varme.

Første dagen i år var vi på Drammensbadet i mange timer. Neste dag var vi på samme lange tur som foreldrene opp til Spiralen - med mange oppoverbakker og nydelig utsikt til slutt. Hvilket utgjorde en gevinst ikke alle verdsatte like høyt. Derimot satt samtlige pris på isen vi spiste der! Dagen etter var vi på Rush Trampolinepark, og så var det paintball før rebusløp siste dag. Ikke alle syntes at alle aktivitetene var like morsomme, men jeg sitter igjen med et inntrykk av at alle hadde det mest morsomt og best da vi gjorde ting i fellesskap.

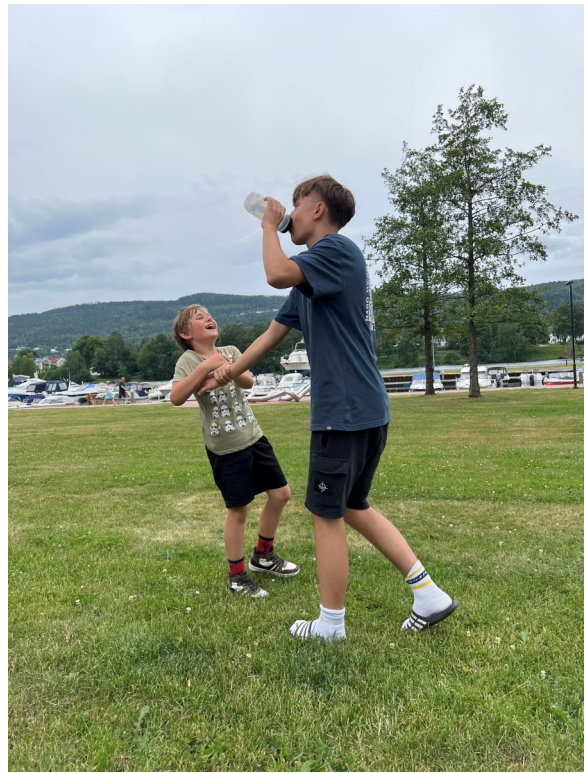
Både da vi badet og på trampolineparken, føk vi alle sammen til alle kanter, mens vi på turene våre gikk i ulikt tempo, men da vi sklei på skliene sammen på Drammensbadet, hoppet på samme trampolineaktivitet, spilte kanonball sammen, lekte gjemsel-har'n om kveldene og spilte paintball, var alle samlet både fysisk og i en felles stemning. Fellesskapsfølelsen var der hele tiden

og jeg tror også den er unik for denne gruppa. De utgjør nokså ulike personligheter i nokså ulike aldre, disse barna og ungdommene. Likevel skaper de et helt spesielt samlingspunkt mellom hverandre.

Teksten min til dere er med andre ord en takk for denne magiske "Narnia-døra" inn til en ny verden!

Bilde 2 (under:) Alle barna og ungdommene på sommertreffet står oppstilt i en gjeng ikledd helsvarte drakter og svarte hjelmer med visir. De står inne i en furuskog og er klare for å ta fatt på paintball.

Bilde 3 (øverst til venstre): En av sommertreffets yngste deltakerne sitter på en taubanehuske og smiler mot kameraet med håret flagrende i vinden, olashorts og lyseblå t-skjorte.
Bilde 4 (øverst til høyre): To av guttene, en eldre og en yngre, leker sammen ute på gresset i sommervarmen.

Bilde 5 (nederst til venstre): Gjengen er ute på tur, og rusler på en grussti langs et vann.
Bilde 6 (nederst til høyre): En del av barna og ungdommene står ytterst på en spesiell bro-konstruksjon og kikker ned i elva under dem.

Rettferdighet og Tilgjengelighet: Tolkebrukerens Behov i Fokus

Skrevet av Pål Kjetil Lyngstad

Den 9. mai 2023 skriver Siri Nerbø, tolk og dokumentarfilmskaper, en kronikk i Dagsavisen. Overskriften rammer inn hovedbudskapet; «tolk er tolk». Kronikken forklarer utmerket den unike kompetansen som kreves av en tolk på oppdrag. Det er ikke tvil om at den samme kvaliteten må leveres uavhengig av om tolken er fast ansatt eller jobber frilans. Problemet oppstår når frilanstolker blir satt inn på oppdrag som foregår etter arbeidstiden til de fast ansatte. Lønns- og arbeidsvilkårene til frilanstolker er betydelig dårligere. Kronikken til Nerbø er klar og tydelig i sin problematisering av forholdene rundt det å jobbe som frilanstolk.

Jeg, Pål Kjetil Lyngstad, tolkebruker, applauderer kronikken til Siri Nerbø. I forlengelse av saken ønsker jeg å belyse brukerperspektivet ved å understreke hvor viktig tilgangen på tolk-ledsager er for meg, også i tidsrommet utenfor 8.00-15.30. Min rett til tolk-ledsager, basert på mine funksjonsnedsettelse som syns- og hørselshemmet, er lovfestet definert til at den døvblinde skal kunne fungere i dagliglivet, herunder også i fritidsaktiviteter (§1 a.).

Nerbø beskriver forholdene hun som frilanstolk jobber under: «Konsekvensen er at vi sitter igjen med en lønn som er blant de desidert laveste i Norge, uavhengig av utdanning.». Dette til tross for at de har en flerårig, spesifikk utdanning som

ikke kan erstattes av andre yrkesgrupper eller vikarer. Enhver leser forstår at dette ikke er fristende arbeidsforhold å jobbe i, ei heller en situasjon som tiltrekker seg nye ansatte. Dersom ordningen for frilanstolker ikke blir bedre, kan vi se for oss at muligheten til å dekke tolkebrukeres lovfestede rett til tolk- ledsager også utenom standard arbeidstid, kan bli krevende. Denne teksten blir da ikke lenger bare en kronikk, men et varsko om en betraktelig dårligere fremtidig situasjon. I verste fall vil det ikke lenger være mulig å dekke tolk-ledsagerbehov etter «standard» arbeidstid. Hva gjør vi da?

Dette er altså en situasjon vi må ta tak i nå, fra alle hold, før det er for sent. Det er derfor jeg deler mine opplevelser som tolkebruker. I håp om å vekke videre engasjement hos alle, og i håp om at denne saken når lengre ut, opp og til slutt fram.

Brukere med dobbelt sansetap: En kamp for tilrettelegging og fleksibilitet

Som en person med tap av våre to viktigste sanser; syn og hørsel, står man konstant overfor en rekke utfordringer. Utfordringer i sin egen hverdag, i samspill med andre, i møte med stor-samfunnet. Og så skal man også møte utfordringer i møte med vårt eget hjelpeapparat. Disse utfordringene spenner over ulike områder, fra tilrettelegging av tjenester til fleksibilitet i arbeidstidsordninger. Det er begrensninger i tidsrommet til tilbudene våre, og begrensninger i tilgjengelighet på kompetanse. Dette til tross for at

mine funksjonshemninger er kontinuerlige. Hele døgnet. Alltid.

I denne kronikken ønsker jeg å belyse noen av de mest presserende problemene jeg som bruker har opplevd, spesielt knyttet til BPA, NAV Tolketjenesten, frilanstolk og ledsager.

BPA i henhold til kommunen: En utfordrende virkelighet

BPA (Brukerstyrt personlig assistanse) skulle ideelt sett gi meg som bruker større selvstendighet og mulighet til å leve et aktivt liv. Dessverre har implementeringen av BPA gjennom kommunen vært langt fra tilfredsstillende. Hva og hvorfor dette ikke er en ideell løsning er en egen diskusjon, men like fullt henger det sammen med det helhetlige tilbudet jeg må navigere meg gjennom for å utfolde meg på lik linje med andre, funksjonsfriske mennesker.

Den største begrensningen oppleves gjennom den muligheten jeg har til å utfolde meg kun i en begrenset tidsperiode. Den perioden er kortere enn funksjonsfriske sin. Dette oppleves som forskjellbehandling. Det frarøver meg muligheter og jeg mister gnisten over ting jeg egentlig gleder meg til i hverdagen. Møter med venner, bevegelse i naturen. Jeg føler meg i veien og til bry. Jeg ønsker å være en positiv problemløser, men sannheten er at jeg opplever nedsatt livskvalitet. Løsningen på dette er egentlig enkel, men jeg opplever systemet som byråkratisk.

Flyttingen av samspillprogrammet til det nye systemet fra Visma har skapt ytterligere frustrasjon. Når nye systemer ikke fungerer som det skal, resulterer det i unødvendige hindringer og forsinkelser i tjenestene jeg er avhengig av og har rett på. Jeg sitter å ser på dagene i mitt eget liv seile forbi imens jeg venter på utredninger og avklaringer. For når saken er at jeg trenger assistanse; øyne til å se og hender til å lede, for å komme meg ut av døra, så er det jo ikke sånn at jeg kan ta meg en tur ut imens jeg venter på svar heller.

NAV Tolketjenesten: Begrenset fleksibilitet og tradisjonelle tjenester

NAV Tolketjeneste spiller en viktig rolle i livet til oss brukere. Alternativene ved behov for tolk eller tolk-ledsager i situasjoner som krever kommunikasjon eller mobilitet er dårlige. De dårlige

alternativene innebærer svært upraktiske løsninger som tapper oss for energi i hverdagen, eller til og med farlige dersom informasjonen blir feil. Selv om tjenestetilbudet i Norge har gode intensjoner og vektlegger menneskeverd, kommer det til kort når det ikke er tilpasset våre faktiske liv og reelle behov. Jeg har opplevd begrensninger knyttet til lese- og sekretærhjelp, som burde vært en naturlig del av tjenesten. Tjenestene praktiseres dessuten innenfor en stiv arbeidstidsramme, med svært begrenset fleksibilitet. Dette skaper usikkerhet rundt muligheten for tjenester utenfor klokken 08:00-15:30. Denne rigide tidsstrukturen hindrer mine muligheter til deltakelse i kulturelle, sosiale og helsefremmende aktiviteter.

“
**Livet stopper
tross alt ikke opp
kl 15.30 ...**

De fleste med intakt sansesystem kjenner igjen det faktum at mange viktige oppgaver fortsatt gjenstår etter normal arbeidstid. Hvordan kan man forvente at jeg skal utføre disse oppgavene når ettermiddagen er utilgjengelig? Livet stopper tross alt ikke opp klokken 15:30 for politikere, lovgivere eller andre lesere av denne kronikken. Faktum er at fungerende arbeidstidsordninger eksisterer i mange yrker hvor det er nødvendig med kontinuerlig arbeidsinnsats. Helsevesenet opererer

ikke etter en klokkeslettbegrensning. Produksjonen av essensielle varer pågår døgnet rundt. Bønder står opp før solen stiger, og posten må leveres uansett vær. Infrastruktur som strømnett, vannkontroll, veier og mobilnett må fungere hele tiden, ikke bare innenfor standard åtte-til-fire arbeidstid.

Dette er eksempler fra tradisjonelt arbeid, som likevel har funnet løsninger for brukere og ansatte. Vi står nå ovenfor enda en realitet; den hybride og mer fleksible hverdagen. Unge individer, som er avhengige av tolk, ser frem til å delta i arbeidslivet med sin aktuelle utdanning og mangfoldige perspektiv. Bedrifter har økt fokus på sosial bærekraft, men kan trenge at den ansatte har med tolk. Den nye realiteten består av møter på tvers av tidssoner og en arbeidsliv-balanse som går utenfor de tradisjonelle arbeidstidene.

Hvilke tanker gjør tolketjenesten seg om å kunne møte vår lovfestede rett samtidig med den moderne hverdagen i dagens samfunn?

Frilans tolk: En sårbar nødvendighet for en sårbar gruppe.

Tilbudet som tilbys gjennom frilanstolker gir meg den nødvendige fleksibiliteten og tilretteleggingen som de fast ansatte hos NAV Tolketjeneste ikke kan tilby. Men kjernen i problemet er at denne tjenesten er sårbar på grunn av dårlige arbeids- og lønnsvilkår. Frilanstolker er ofte engasjert i enten betydelig kortere eller betydelig lengre oppdrag med større fleksibilitet, noe som gjør det mer tilpasset mine behov som for eksempel et møte på kveldstid, et foredrag i en annen by, et ukeskurs eller lignende. Her stiller våre dyktige frilanstolker opp med den samme, gode kompetansen som de fast ansatte, men med mye større fleksibilitet. Likevel opplever jeg at denne gruppen tolker har lav lønn og usikre ansettelsesforhold, noe som truer kvaliteten og tilgjengeligheten på tjenesten de leverer.

Opplevelser og erfaringer: En uholdbar situasjon

Mine egne opplevelser og erfaringer med tjenestene har avdekket en uholdbar situasjon. Nerbø roper om det samme, ut fra tolken som

arbeidstaker sitt perspektiv. Proba samfunnsanalyser har sammen med Oslo Economics utarbeidet en 60 siders rapport for Arbeids- og inkluderingsdepartementet med en helhetlig gjennomgang av honorarsystemet for frilanstolker (Rapport nr. 2022_101). Jeg leser rapporten og ser flere gode forslag som støtter opp om det vi nå er mange som roper ut om. Jeg har opplevd at tolketjenester ikke blir levert som avtalt, noe som skaper unødvendig stress og tap av energi. Jeg har følt meg kneblet av rigide arbeidstidsrammer og begrenset til å delta i samfunnslivet innenfor disse rammene. Kulturelle aktiviteter og viktige gjøremål blir umulige å gjennomføre. Trenger vi at enda flere roper? Hvem er det som må høre oss for at dette skal bli tatt på alvor og iverksatt?

Veien fremover: Forbedring og rettferdighet

Fra mitt synspunkt er det nødvendig med endring på flere nivåer for å bedre situasjonen. Det må sørges for trygghet og kontinuitet i tilbudet samtidig som vi sikrer tilstrekkelig tilrettelegging og fleksibilitet. NAV sine tjenester som angår syns- og hørselshemmede må se på hvilke behov som trengs å dekkes i et sunt, sosialt og verdig liv, og inkludere de faktiske behovene og tidsrommene til brukere. Arbeidstidsordningen med tolk på arbeidsplassen må tilpasses reelle behov, herunder fleksible arbeidstider i en moderne og hybrid verden. Samtidig må frilanstolker få gode og rettferdige lønns- og arbeidsvilkår for å sikre kvaliteten på tjenesten og rekruttering av kompetente fagpersoner.

Avslutning: En appell til en felles retning

Jeg er en ressursperson. Jeg holder foredrag og blir spurt i saker på Eikholt i form av å være en erfaringskonsulent. I denne historien snakker jeg ut ifra mine egne erfaringer, i min kommune. Erfaringene fra andre, i andre kommuner, vil variere noe. Men de overnevnte problemene er likevel ikke unike for meg. Jeg har skrevet om mine utfordringer fra et brukerperspektiv, men de samsvarer med kronikken "tolk er tolk" fra en tolk sitt perspektiv. Det samsvarer med faglige

rapporter som har "tatt tempen" og kommet med forslag til løsninger. Det samsvarer med hva jeg hører fra venner og bekjente i samme situasjon. Med "praten på gangen" om hva både syns- og hørselshemmede opplever, men også hva tolkebrukere uten synshemming opplever. Dette er en del av en brennende aktuell og viktig problemstilling som berører mange. Det er på tide at NAV og staten blir med på problemløsninga i denne utfordringen. Det er på tide at systemet som er opprettet for oss, og loven som omhandler oss, legger til rette for tjenester som speiler de faktiske behovene til brukerne. Det må skje før systemet mister sine dyktige, erfarne, kunnskapsrike frilanstolker til andre yrker som det er mulig å stå flere år i.

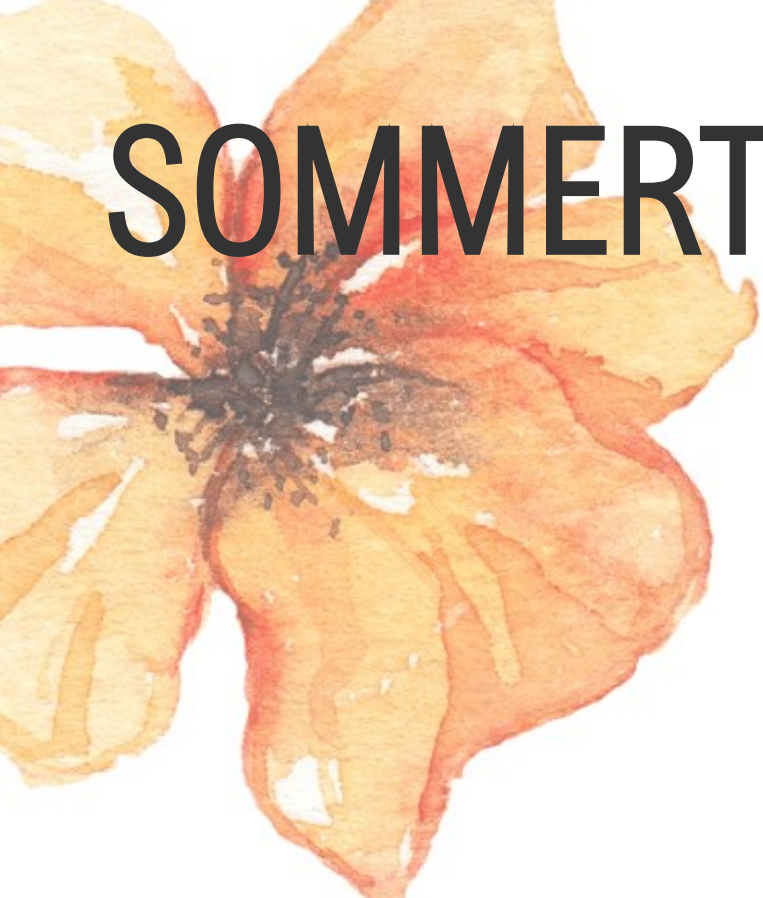
Det må komme en løsning før vi brukere får livene våre etter kl 15.30 så innskrenket at andre psykiske og fysiske helseproblemer oppstår. Det er ikke slik vi sparer penger.

Jeg har troa på at løsningen finnes, og jeg ønsker å bidra til at vi kan lande den sammen. De fleste som leser SynHør bladet er selv brukere, og jeg antar dere har lignende opplevelser. Kanskje dukker det opp en god idé hos dere, eller så vekker denne kronikken et engasjement hvor dere ønsker å ta videre initiativ sammen med meg.

Kanskje blir dette innlegget lest av en av dere som jobber i kommune, i NAV, i NKDB, i Statped eller noen av den andre instansene som arbeider for og med den samme problemstillingen. Kanskje dere synes det er frustrerende, men ønsker flere innspill på mulige løsninger. Inviter meg gjerne til dere!

Jeg håper at dette innlegget kan bidra til å sette søkelyset på de reelle utfordringene vi står overfor, og hvor mye det haster å få en forbedret ordning på plass. Jeg håper at vi sammen kan jobbe for en mer inkluderende og tilgjengelig fremtid for tolker og tolk-ledsagere, og for oss som bruker tjenestene.

“
Jeg sitter å ser på
dagene i mitt eget
liv seile forbi imens
jeg venter på
utredninger og
avklaringer...

SOMMERTREFF 2023

Ingen dram i timen
– men mer enn èn
time i Drammen!

Skrevet av Tormod Prytz

Uke 26 er tiden for LSHDB sitt sommertreff. I år fant det sted på Scandic ambassadeur i Drammen. Med tolker og andre ledsagere ble vi godt over 100 personer.

Scandic Ambassadeur ligger veldig sentralt i Drammen. Jernbanestasjonen er så å si rett over gata. Det er kort vei til badestrand. Drammen teater, Drammen museum, Drammensbadet, Marienlyst stadion og Drammenshallen. Hotellet har 289 overnattingsrom og 14 møterom. Det største møterommet har plass til 400 personer. Hotellet var godt tilpasset våre behov. Teleslynga var god. Etter noe prøving ble også belysningen riktig. Vi fikk benytte møterommet både dag og kveld. Avstandene mellom møterom, spisesal, toaletter, resepsjonen og heisene var ikke store. Personalet var blide og svært hjelpsomme. Et par av dem hadde tidligere arbeidet på Scandic Asker, og de kjente oss igjen fra LSHDB sitt julebord der.

Det lyktes oss til og med å få dempet eller slått av bakgrunnsmusikken, som ofte plager oss! Maten var god, så flere av oss la nok på oss mere enn vi ville. I 2022 fikk hotellet prisen for fylkets beste hotellfrokost. Vi har ikke hørt noe om at det ble delt ut premier for det fine sommerværet. Det var nesten i varmeste laget for flere av oss.

Mandag kveld fikk vi informasjon om programmet, og det ble litt tid til å prate med folk vi kjente og bli kjent med nye medlemmer.

Tirsdag var satt av til landsmøte i LSHDB. Detaljene får vente til protokollen er godkjent. Som nesten utenforstående kan jeg bare si at møtedeltakerne var mer aktive enn vi er vant til. Men aktiviteten var ikke større enn at vi ble ferdige i rimelig tid. Det var ikke valg i år. Valgene skal skje i «partallsår». Her passer det å rose fellestolkene for den presise synstolkingen både på landsmøtet og kurset. Theresa Olsen, Sigrid Talgø og Marianne Bjerg er etter hvert blitt uunnværlige!

Det har vært tradisjon at lokallagene har ansvar for underholdning om kveldene. Slik var det ikke i år. Tirsdag kveld orienterte Sissel Markhus om den planlagte utflukten dagen Etter. Deretter stilte LSHDB Midt-Norge/Nordland med 30 anagrammer. Oppgavene gikk ut på å bytte bokstavene slik at de dannet geografiske navn. 15 norske og 15 utenlandske.

Et par eksempler: «Søt mor» blir Tromsø og «Gunnar» blir Ungarn.

Folket gikk løs på oppgavene med kjempestor energi! Jeg har aldri hørt så mye latter fra «tegnspråkfolket». Karianne Havsberg og Simen Eriksen Trakk seg litt unna, kanskje for å få fred til å konsentrere seg. De leverte riktig løsning på 29 oppgaver! Bare «Våt våt gane» (Vågåvatnet) ble for vanskelig.

Onsdag hadde vi fri. Men tilbud manglet ikke. De spreke fikk gå til toppen av Spiralen. Vi andre ble kjørt i drosje. Det er jo skam å ha vært i Drammen uten å ha besøkt Spiralen! Vi hadde leid kafeen og ble bevertet med kaffe og is. Den innleide Drammensguiden ga oss en time om byens historie. Resten Av tida brukte vi til selskapelig samvær ute i det fine været.

Torsdag og fredag var satt av til første del av kurset «Hva kan vi gjøre for å få en lettere hverdag?» Kari Kristine Engan har ansvar for dette kurset. Torsdagen brukte vi til gruppearbeid, og fredagen til å presentere resultatet av gruppenes arbeid, og til kursvurdering. Jeg ble imponert over det enkelte grupper leverte! Nå får styret se hva de kan få ut av dette.

Siste del av kurset blir Holdt i tilknytning til

LSHDB sitt julebord på Scandic Lillestrøm 17. - 19. november. Noen få eksempler på gruppeoppgaver: Har du de hjelpemidlene du trenger? Hvilke ønsker du? Har du fått opplæring? Har du brukerstyrt personlig assistanse (BPA)?

Det var ingen underholdning torsdag kveld, men fredag fortalte Helge Goa sin livshistorie. Historien gjorde inntrykk, så ingen må bli overrasket om flere av treffdeltakerne blir bedt om å gjøre som Helge!

Lørdag formiddag gikk det tradisjonelle rebusløpet. Åshild Johansen har tidligere laget oppgavene, men nå har hun pensjonert seg. Ja, iallfall nesten. Hun og Sissel Markhus hjalp Dennis Thomassen som hadde ansvaret i år. Noen små detaljer kunne kanskje vært bedre, men Dennis har lagt inn en god søknad dersom han ønsker å fortsette som «rebusdirektør». Resultatene fikk vi lørdag kveld. Ingen ble overrasket over at «ungdomslaget» vant. Men denne gangen bare så vidt!

Så var det over for denne gang. Jeg sitter igjen i stor takknemlighet overfor alle de hyggelige og hjelpsomme menneskene jeg har truffet! Jeg håper dere leser dette og forstår at dere har gitt gode minner til mange mennesker!

Det var eget program for barn og ungdom hele uka. Hva som skjedde der vet jeg ikke noe om. Det er lovt egen omtale. Deltakerne virket iallfall godt fornøyd.

LSHDB's distriktslag Oslo, Akershus og Østfold

ÅRSMELDING 2022

Styret:

Leder Sissel Markhus

Sekretær Helle H. Hammerlund

Kasserer Inger Kristin Hauge

Valgkomite: Reidun Bjerke og Jan Åge Bjørseth

I perioden 30.03.22 – 31.12.22

Leder Sissel Markhus

Sekretær Helle H. Hammerlund

Kasserer Inger Kristin Hauge

Valgkomite: Reidun Bjerke og Jan Åge Bjørseth

Styremøter

Styret behandlet 44 saker fordelt på 4 styremøter og vi hadde øvrig samarbeid pr e-post

Aktiviteter og arrangementer

Årsmøte 30.mars 2022 i Benneches gate 2 i Oslo. Vanlige årsmøtesaker ble behandlet samt styrets presentasjon av planlagte aktiviteter for året med gode innspill fra medlemmer på møtet

Markering av 25 års jubileet 17. august.

Distriktslaget Oslo/ Akershus og Østfold ble stiftet den 15. juni 1997. Distriktslaget hadde markering av 25 års jubileum på Dyna fyr på en liten holme i Indre Oslofjord. Det var en uforglemmelig restaurantopplevelse vi ville leve lenge på. Fyret er gjort om til restaurant og et populært selskapslokale. Vi møtte opp på Honnørbryggen foran Rådhuset kl. 16:30 for å rekke båten kl 17.00 som skulle frakte oss til fyret. 31

personer, derav 24 medlemmer og 7 tolker, deltok på markeringen. Da fyret hadde plass til maksimalt

40 personer, var det bra vi ikke ble flere. Vi gledet oss veldig og var heldige med været selv om det blåste mye, men det var heldigvis varmt i luften. Da vi ankom Dyna fyr, fikk vi servert en aperitiff på uteplassen og vi nøt utsikten utover Oslofjorden. Vel inne på fyret ble vi anvist til plassene våre og fikk deretter servert en 4- retters middag med tilhørende drikke. Til forrett fikk vi kamskjell og til hovedrett fikk vi kveite, akkurat slik de beskriver det var måltidet inspirert av havet og hva sesongen kunne by på. Etter dette ble vi vartet opp med ost og kjeks, før vi til slutt fikk nyte en god dessert med kaffe til. Båten kom så og hentet oss kl. 21. 30 og satte kursen mot Rådhuset. Rådhuset med hele Oslo liggende som et slør bakover opp åsene som omkranser Oslo var et vakkert syn. På hver side hadde vi lysene fra Aker Brygge og Akershus festning som ga oss en riktig koselig stemning. Vi var tilbake igjen på Honnørbrygga kl. 22.00. Det var virkelig en uforglemmelig aften på et flott sted.

Temakveld 25. oktober.

Temaet var pensjon. Medlemmene skulle få forståelse av hvordan uføretrygd og lønn påvirket framtidig alderspensjon. Vi leide lokale av Oslo døveforening som holdt av døvekirken.

19 medlemmer og 18 tolker/ledsagere deltok. Medlemmene kom rundt kl 17 og fikk servert deilig varm mat som Jeanette Hoff laget. Vi er heldige som har henne til å diske opp for oss. Foredragsholder Ragnhild N. Dahl kom kl 18 og startet med å holde foredraget. Det var et nyttig foredrag om hvordan vår fremtidige pensjon kan bli. Etter foredraget fikk medlemmene en time til å

komme med spørsmål dersom de lurte på noe, og vi fikk gode svar i løpet av den tiden. Foredragsholder jobbet til daglig som senior-rådgiver i Pensjonistforbundet. Etter foredraget fikk vi servert kaffe og nydelig eplekake som Jeanette hadde bakt. Distriktslaget prøver å arrangere en temakveld om ulike saker som opptar oss en gang i året.

Julesamlingen helgen 25.-27. november

Vi gjennomførte også en helgesamling med julebord på Sole gjestegård på Noresund i helgen 25.-27. november.

Hotellet var koselig og hadde nostalgisk sjarm. På fredag fikk vi servert 3 retters middag, hvorpå vi flyttet oss til salongen foran peisen. 15 medlemmer pluss tolker, og ledsagere deltok. På lørdag besøkte vi Villa Fridheim. Der kunne vi rusle rundt på julemarkedet. Der fikk vi servert nydelig hjemmelaget potetsuppe til lunsj og eplekake med is og kaffe/te til dessert. Villa Fridheim er et av Norges best bevarte og største hus i den unike arkitekturstilen sveitserstil. Etter lunsjen var vi på omvisning med en guide som fortalte om eventyrhusets historie, og vi fikk se inne i huset og oppe i «tårnet». Vel tilbake til Sole gjestegård skiftet vi til middag. Vi fikk servert velkomstdrink i salongen før vi gikk til bords med 3 retters middag som selvfølgelig var like god som dagen før. Etter middag var det sosialt samvær i salongen foran peisen, hvor vi hadde ordnet litt med underholdning. Stemningen var topp.

4.Økonomi og medlemstall

Nedenfor følger en tabelloversikt over støtte som lokallaget har mottatt i 2022.

Deretter vises en tabelloversikt over antall medlemmer i lokallaget i 2022.

Oppsummering ved leder:

Det var godt at vi levde i et «normalt» år gjennom hele 2022 etter to tøffe år med pandemi og usikkerhet. Under pandemien var vi nødt til å utsette planlagte aktivitetene flere ganger. Vi syntes det var leit å ikke få gjennomføre planene våre. I året 2022 fikk vi endelig mulighet til å gjennomføre 4 samlinger med sosialt samvær. Disse sosiale samværene betyr uendelig mye for oss. Nå har styret begynt å planlegge aktivitetene og arrangementene for året 2023, og vi gleder oss.

Jeg takker for deres tillit til meg som leder for distriktslaget, og jeg takker for et godt samarbeid i styret og tålmodigheten fra medlemmene

For styret,
Sissel Haavik Markhus, leder
Inger Kristin Hauge, kasserer
Helle Heidi Hammerlund, sekretær

Støtte pr 31.12.22	Beløp
Norsk Tipping gras-rotandel	Kr. 8.864,12
Støtte fra LSHDB Hovedstyre	Kr. 27.642,00
Støtte fra Viken fylkeskommune	Kr. 60.000,00
Blindemisjonen	Kr. 10.000,00
Norges Blindeforbund	Kr. 20.000,00

Medlems-status pr 31.12.22	Oslo	Akershus	Østfold
Hoved-medlemmer	18	13	9
Støtte-medlemmer	34	26	4
Totalt	52	39	13

Kommunestyre- og fylkestingvalg 2023

Hva er det egentlig jeg stemmer på?

Den 11. september 2023 er det tid for årets valg. Denne gangen er det ikke stortingsvalg hvor vi stemmer inn en ny regjering på stortinget, men derimot kommunestyre- og fylkestingsvalg. På folkemunne kalt lokalvalget, fordi det angår saker i ditt lokal-samfunn. Ting som er typisk bestemt på fylkes- og kommunalt nivå er:

Skoler, sykehjem, sosialhjelp, barnehager, veier, drift av museer og nye sykkelveier. Ting du merker i ditt nærområde med andre ord.

Usikker på hvilket parti som engasjerer

seg i flest av de sakene du brenner for?

På NRK, TV2 og andre nettaviser finnes forholdsvis gode og informative valgomater. De tar hensyn til fylket du bor i, og man kan velge tre hjertesaker. Deretter får man opp ulike påstander man skal ta stilling til, og vipps, så har valgomaten beregnet hvilket parti du er mest enig i!

Men hva om påstandene ikke handler om dine hjertesaker?

Da må man ta en mer detaljert kikk i partiprogrammene!

Vi har tatt en kikk i partiprogrammet til de 9 største partiene. Der har vi sett etter tema som ofte kan være spesielt viktige når man har dobbelt sansetap, men som ofte ikke står omtalt i flygeblader eller lignende som skal nå ut til «hvermannsen».

I partiprogrammene så vi etter temaene:

- styrking av BPA-tjenester
- funksjonshemmedes rettigheter
- forbedret TT-ordning
- tegnspråktilbud eller bedre tilgang til tolk

Noen partier hadde grundige omtaler og lange avsnitt om temaene, noen er positivt innstilt, mens andre kun nevner temaene kort.

PS: Det kan være lokale forskjeller i samme parti, så sjekk der du bor!

LSHDB's mini-valgomat

1

BEDRE BPA ORDNING

- Arbeiderpartiet
- FRP
- Høyre
- KRF
- MDG
- Rødt
- Senterpartiet
- SV
- Venstre

2

FUNKSJONSHEMMEDES RETTIGHETER

- Arbeiderpartiet
- FRP
- Høyre
- KRF
- MDG
- Rødt
- Senterpartiet
- SV
- Venstre

3

TT ORDNING

- Arbeiderpartiet
- FRP
- KRF
- Senterpartiet
- Rødt
- SV

4

STYRKET TOLK OG / ELLER TEGNSPRÅK

- KRF
- Senterpartiet
- Rødt
- SV
- MDG
- Venstre

INFOTAVLE & TIPS

Prosjekter i regi av stiftelsen DAM

Gjennom stiftelsen dam har LSHDB tidligere søkt midler til prosjektet «Kom i gang med et sunt og aktivt liv». Prosjektet har pågått over 2 år, og er nå ferdig. Alle prosjekter må levere en sluttrapport, og rapporten til dette prosjektet finnes nå ute på LSHDB sine nettsider.

I skrivende stund er det dermed kun ett annet prosjekt gjennom LSHDB støttet av stiftelsen DAM; «Intet sett, intet hørt». Dette prosjektet er i regi av Supervisuell med mål om å lage opptil 10 filmsnutter hvor døvblinde selv forteller sin egen historie. Mer informasjon om prosjektet finnes på stiftelsen Dam sine nettsider. I tillegg kommer det nok et innlegg i SynHør bladet etter hvert som prosjektet får utfolde seg.

LEGAT

Anna B. Thorbjørnsens legat for døvblinde har som formål å fremme fysisk helse hos døvblinde. Legatets målsetting er å hjelpe døvblinde (døvblind-fødte og ervervede) økonomisk i de tilfeller der økonomien begrenser muligheten til effektiv fysisk trening, og dersom nødvendig, under relevant instruksjon og veiledning.

Legatet har mulighet til å dele ut et avsatt beløp for 2023. Døvblinde som ønsker å søke, må i søknaden redegjøre for den aktuelle trenings-form og spesifisere det økonomiske behov. Lignings-attest må vedlegges. Eksempel på hva som støttes vil være kurs- og abonnements-avgifter, assistanse, personlig trener, reise-utgifter og kostnader til anskaffelse av nødvendig utstyr. Søknaden vil bli underlagt fri behandling hos styret i legatet etter hvert som de kommer inn, og så langt midlene rekker.

Søknad sendes:

Anna B. Thorbjørnsens legat for døvblinde v/Olav Chr. Myhr, Lidarende 23, 1395 Hvalstad.

Søknad kan også sendes på e-post til: olav@advokatkontoretmyhr.no.

Husk å oppgi egen epost-adresse. Søknads-frist er 1. september 2023

KIRKEVALG 2023

I september i år er det kirkevalg. Dette er en viktig anledning til å være med å påvirke retning for Den norske kirke.

Døvekirken ønsker å nå bredt ut til alle tegnspråklige, uansett hørselsstatus og synsstatus. Målet er å skape en felles tegnspråklig arena der alle er velkommen.

Derfor ønsker Døvekirken at de av dere som allerede er medlem i Den norske kirken, melder dere inn i Døvekirken slik at vi kan få opp medlemstallet.

De som hører dårlig og ikke kan tegnspråk, venner og familie av døve og døvblinde er en naturlig del av våre menigheter.

Dette gjøres ved at dere velger oss som deres kategoriale menighet. Deres menighet er forankret i stedet dere bor på og det kalles for bostedssokn.

Er det noe dere lurer på, så er dere alltid velkomne til å ta kontakt med oss.

Tusen takk!

Vennlig hilsen

Ditte Emilie Hatlelid,

Prostesaksbehandler i Døvekirken

TIL ALLE UNDER 35 ÅR

Det har blitt sendt ut en lenke på epost til våre medlemmer som går til en undersøkelse fra FAFO.

De har en pågående studie av hverdagsdiskriminering av funksjonshemmede, og har fått godt hjelp av Unge funksjonshemmede til å rekruttere respondenter.

De har fått inn mange svar, men dessverre er ikke hørsels- eller synshemming representert særlig godt, og det ønsker vi selvsagt å gjøre noe med!

Husk å svar på denne slik at vi bidrar til å samle mest mulig statistikk i arbeidet videre mot diskriminering.

FRIST FOR INNSENDING AV STOFF TIL
NESTE NUMMER:
12. OKTOBER (OG GJERNE LITT FØR)

TIL
NESTE
GANG

11. SEPTEMBER

Kommunestyre- og fylkestingvalg 2023

Kirkevalg 10. & 11. sept

(forhåndsstemming åpent fra 10. aug—08. sept)

23. SEPTEMBER

Den internasjonale tegnspråkdagen

28. SEPTEMBER

Den internasjonale dagen for tilgang til
informasjon

30. SEPTEMBER

Dagen for internasjonal tolking og oversettelse

10. OKTOBER

Verdensdagen for psykisk helse

Ca 20. OKTOBER

Neste nummer av SynHør bladet havner i
postkassa

Specsavers® Optikk

Aslak Bolts gate 48, 2316 HAMAR
Tlf. 62 52 34 80

Fagernes Optiske AS

Jernbanevegen 6 • 2900 Fagernes
61 36 02 86 • fagernes.optiske@allianceoptikk.no

Kristiansen as
BETONGPUMPING • SKIEN

Rødmyrsvingen 94, 3735 SKIEN
Tlf. 901 85 868

Specsavers® Optikk

Erland Hansen AS • 3900 PORSGRUNN
Tlf. 35 55 16 19

**Jens Dybendal Gullsmed
Optiker Ur Glassmagasin AS**

Flisa Stormarked
2270 FLISA
Tlf. 62 95 15 43

ENTREPRENØRSKAPET

Johs. Granås a.s

Teiealleen 7, 2030 NANNESTAD
Tlf. 63 99 99 10

Totalleverandør på
trelast og byggevarer

**THAUGLAND
110ÅR**

Professens valg 1913-2023

thaugland.no

Specsavers

Specsavers Skien
Herkules Senter Tlf. 35 53 48 90

BIOSIRK
NORGE

Smiuhagan 25
2323 INGEBERG
Tlf. 917 71 400

Vi tilbyr

- Mekanisk vedlikehold
- Automasjon
- Hydraulikk
- Konsulenttjenester

90 63 47 90
espen.pedersen@nios.no

TAXI 03550
ROMERIKE

**Rådgivningskontoret
for hørselshemmede**

Kabelg 2 (5. etg) Økern, 0509 OSLO
Tlf. 23 47 85 00

Specsavers® Optikk

Specsavers Optikk Lillestrøm
Storgata 12, 2000 LILLESTRØM
Tlf. 63 80 15 90

Brattli Bygg
Anders Woie - 90768447

Specsavers® Optikk

Arendal Specsavers AS
Vesterveien 4, 4836 ARENDAL
Tlf. 37 02 37 00

Specsavers® Optikk

Specsavers Horten
Vognmannsgata 5, 3187 HORTEN
Tlf. 33 80 48 00

**BRATTVÅG
SYNSSENTER**

Strandgata 7 | T: 70 21 60 50 | post@brasyn.no

REMA 1000

LIERSTRANDA

Lierstranda 93, 3414 LIERSTRANDA
Tlf. 32 84 94 90

Stasjonsveien 46, 4460 MOI
Tlf. 51 40 40 00

**Birkeland
Elektro A.S**

Støget 74, 4760 BIRKELAND
Tlf. 37 27 61 08

Alt innen: Graving • Sprenging • Transport
Tlf. 90 59 23 22 / 90 97 05 78 - turhusmaskin.no

Signo Vivo

Andebu Sentrum 1
3162 ANDEBU
Tlf. 33 43 88 00

Bakketeigen 51, 3570 ÅL
Tlf. 32 08 26 00

RETURADRESSE

LSHDB (Landsforbundet for kombinert
Syns- og Hørselshemmede / Døvblinde),
SKIPPERGATA 33
0154 OSLO

LSHDB
SENTRALSTYRE
2022-2024

FORBUNDSLEDER

Åshild Johansen

NESTLEDER

Kari Kristine Engan

STYREMEDLEMMER

Ståle Hatlelid
Sissel H. Markhus
Marius Aasand Larsen

VARAMEDLEMMER

Ann Kristin Staberg
Dennis Thomassen